

تحلیل یک کارشناس بین‌المللی؛

اهمیت نفرات مذاکره کننده هسته ای در دولت سیزدهم

یک کارشناس مسائل بین الملل معتقد است که تغییر نیافتن مذاکره کننده ارشد ایران در مذاکرات هسته ای گزینه ای معقول است و اقدامی سنجیده محسوب می شود.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، رضا ذبیحی در گفت‌وگویی درباره تغییرات احتمالی در ترکیب تیم مذاکره کننده هسته‌ای ایران گفت: مشخص است که دولت جدید این امکان را دارد که تیم مذاکره کننده هسته ای را بر اساس دیدگاه‌ها و نظرات خود ترمیم کرده و یا حتی تغییر دهد، اما پیشنهاد بهتر این است که در عین آنکه تیم مذاکره کننده بر اساس دیدگاه‌های دولت سیزدهم ترمیم شود، مذاکره کننده ارشد ایران در این تیم حفظ شود.

به گفته وی، عراقچی که به عنوان مذاکره کننده ارشد ایران در مذاکرات وین حضور داشته، تجربه مدیریتی در دو دولت گذشته را دارد و مهمتر از آن اینکه در طی بیش از دو سال مذاکره در خصوص توافقات مرتبط با برجام، جزو اعضای اصلی تیم مذاکره کننده بوده است و لذا تجربه کافی برای به ثمر رساندن مذاکرات را دارد.

ذبیحی ادامه داد: عراقچی مذاکرات وین را نیز تاکنون به خوبی هدایت و رهبری کرده است و در طی شش دور گذشته با حضور وی، مذاکرات به نتایج قابل توجهی دست یافته است.

وی تصریح کرد: بر اساس اعلام مسئولان در مذاکراتی که تاکنون انجام شده است، آمریکا با لغو بیش از ۱۰۰۰ تحریم شامل تحریم‌های اصلی در حوزه‌های نفتی، بانکی، مالی، کشتیرانی، بیمه و فلزات که در دوره ترامپ اعمال شده موافقت کرده است و این امر نشانگر این مطلب است که تیم مذاکره کننده هسته ای تلاش قابل قبولی از خود نشان داده است.

هر چند باید گفت توافق زمانی حاصل می شود که در نهایت طرفین درباره همه موارد مورد اختلاف به جمع بندی رسیده و موافقت کرده باشند البته اخیراً مشخص شده است که غرب زیاده خواهی‌های فراوانی را طی مذاکرات مطرح کرده و یک روال غیر منطقی در پیش گرفته است. با این وجود، همه اینها نافی زحمات تیم مذاکره کننده هسته ای نیست.

این کارشناس مسائل بین‌الملل معتقد است: تیم مذاکره کننده فعلی از یکسو نسبت به دغدغه و نگرانی‌های نظام واقف است و از سوی دیگر قدرت چانه زنی و دانش مذاکره با طرف مقابل را به خوبی دارا است و لذا با توجه به تجربه‌های اندوخته شده پیشین به خوبی قادر است که مذاکرات هسته‌ای را منطبق با منافع ملی به سرانجام مطلوب خود برساند.

این استاد دانشگاه افزود: پیشروی مذاکرات هسته‌ای در وین نیز در حالی که از یکسو این مذاکرات به صورت غیرمستقیم در جریان است و از سوی دیگر دارای پیچیدگی‌های خاص و مسائل و دشواری‌های فراوان است، حکایت از این دارد که تیم مذاکره کننده فعلی ایران در نیل به اهداف مذکور دارای دغدغه لازم هست و از دانش و آگاهی کافی نیز برخوردار است.

ذبیحی در ادامه با اشاره به دلیل دیگری در خصوص اهمیت تغییر نیافتن مذاکره کننده ارشد ایران، گفت: این نگرانی وجود دارد که در صورت تغییر مذاکره کننده ارشد ایران، مذاکرات به نقطه ابتدایی و یا نقاط آغازین خود خود برگردد، در حالی که می دانیم وقت و زمان طرفین برای رسیدن به توافق به دلایل مختلف محدود است و لازم است که مذاکرات هر چه سریع تر به سرانجام برسد.

این کارشناس مسائل بین الملل ادامه داد: دلیل مهم سوم که حفظ مذاکره کننده ارشد هسته‌ای ایران را در جایگاه خود دارای اهمیت می کند، ارسال پالس و سیگنال به طرف‌های مذاکره کننده است تا نشان دهد عزم و اراده ایران برای به سرانجام رسیدن مذاکرات تغییری نکرده است.

وی افزود: در حال حاضر با تغییر دولت در ایران، ممکن است این تردید در میان طرف‌های مذاکره کننده به وجود آید که دولت جدید از همان اراده و عزم پیشین برای دست یافتن به توافق برخوردار نیست. باید توجه داشت که چنین تردیدی امری طبیعی محسوب می شود، چون تغییر دولت‌ها در همه نظام‌های سیاسی در دنیا تغییر نگرش‌ها و رویکردها را به دنبال دارد و چنین تردیدهایی را به همراه می آورد.

این استاد دانشگاه ادامه داد: البته رئیس جمهور منتخب در موضع گیری‌ها و بیانات خود نشان داده است که عزم ایران در دولت جدید نیز برای به سرانجام رساندن مذاکرات جدی است، بطوری که وی صراحتاً اعلام کرده است چنانچه طرف مقابل به تعهدات خود در برجام پایبند شود، ایران نیز به تعهدات برجامی خود باز خواهد گشت.

این پژوهشگر روابط بین الملل افزود: با این وجود نباید فراموش کرد که در نهایت یکی از اصلی ترین فاکتورهایی که به سرانجام رسیدن هر توافقی را میسر می نماید، وجود اراده ابتدایی و اولیه از سوی هر یک از طرف‌ها است که در نهایت باید به اراده مشترک تبدیل شود و این اراده مشترک است که پیشبرد مذاکرات را علیرغم وجود سنگلاخ‌ها و مشکلات جدی نیز تضمین می کند.

ذبیحی افزود: بنابراین سنجش اراده‌ها در روابط بین الملل امری حیاتی برای آزمون این مهم است که کشورها تا چه حد نسبت به رویدادها و مسائل پیرامون خود همراهی یا مخالفت دارند و این امر بیشتر در چارچوب اقدامات عملی سنجیده می شود.

این کارشناس مسائل بین الملل در پایان با بیان این که البته ممکن است دولت سیزدهم راه‌های مختلف دیگری برای نشان دادن اراده عملی خود در پیشبرد مذاکرات داشته باشد و آنها را اتخاذ کند، معتقد است: آسان ترین و فوری ترین اقدامی که می تواند نشان دهنده این موضوع باشد، عدم تغییر کامل تیم مذاکره کننده هسته ای و به خصوص عدم تغییر مذاکره کننده ارشد کشور است.